

Oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Czeleja na 65. posiedzeniu Senatu w dniu 17 listopada 2010 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Przedmiotem tego oświadczenia chciałbym uczynić zgłoszony mi problem zróżnicowania wysokości opłat rocznych ponoszonych za aplikację radcowską i adwokacką.

Według zapisu art. 32¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity w DzU z 2010 r. nr 10 poz. 65, ze zm.) aplikacja radcowska jest odpłatna, a szkolenie aplikantów radcowskich pokrywane jest z opłat wnoszonych przez nich samych do właściwej rady okręgowej izby radców prawnych. W przepisie tym postanowiono także, że wysokość wspomnianych opłat jest określana w drodze rozporządzenia przez ministra sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych. Minister sprawiedliwości kieruje się przy tym koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia. Zastrzeżono również, że wysokość opłaty rocznej nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia. Podobna regulacja została umieszczona w art. 76b ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (tekst jednolity w DzU z 2009 r. nr 146 poz. 1188, z późn. zm.)

Na podstawie zawartych w wymienionych przepisach upoważnień, dwoma rozporządzeniami z dnia 6 grudnia 2005 r. – w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką (DzU z 2005 r. nr 244 poz. 2068, z późn. zm.) oraz w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację radcowską (DzU z 2005 r. nr 244 poz. 2070, z późn. zm.) – wysokość tej opłaty ustalono na poziomie sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, w wysokości obowiązującej w dniu rozpoczęcia roku szkoleniowego. Następnie rozporządzeniami z dnia 26 stycznia 2006 r. (DzU z 2006 r. nr 15 poz. 109 i poz. 111, z późn. zm.) wysokość opłat, o których mowa, zmieniono do poziomu czterokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W dniu 16 grudnia 2008 r. wydano rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie opłaty rocznej za aplikację adwokacką (DzU z 2008 r. nr 228 poz. 1519), w którym wysokość opłaty określono jako trzykrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. Różnica w opłacie uiszczony w kwocie wyższej przewidziana została do zwrotu lub zaliczenia na poczet kolejnej opłaty, zgodnie z wnioskiem aplikanta. Jednocześnie nie dokonano podobnej zmiany rozporządzenia w sprawie opłat za aplikację radcowską. Ostatecznie opłata za aplikację radcowską została obniżona, jednakże dopiero rozporządzeniem z dnia 5 sierpnia 2009 r. (DzU z 2009 r. nr 130 poz. 1072) i to do wysokości trzypółkrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W tym miejscu należy zauważyć, że doszło tym samym do zróżnicowania wysokości opłat, które do tej pory były jednakowe, za faktycznie podobne do siebie aplikacje. Pojawia się zatem naturalne pytanie ze strony zainteresowanych grup o uzasadnienie dla powstałego stanu rzeczy.

Ponadto, abstrahując od zasadności już dokonanych zmian, w związku z następującymi okolicznościami:

1) większą liczbą aplikantów radcowskich w stosunku do liczby aplikantów adwokackich (rozłożenie kosztów na większą grupę osób),

2) rekordowo dużą liczbą osób, które w roku 2009 pozytywnie zdały egzamin wstępny na aplikacje prawnicze i rozpoczęły szkolenie (w tym duży wzrost aplikantów radcowskich),

3) sposobem organizacji szkolenia, zwłaszcza aplikantów pochodzących z naboru przeprowadzonego w roku 2009 (na przykład zamiast podziału na grupy, wspólne zajęcia teoretyczne dla całego roku szkoleniowego, co przyczynia się do ograniczenia kosztów szkolenia).

4) wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę, z którym skorelowany jest mnożnik w opłacie za aplikacje,

należy rozważyć ponowne przeanalizowanie kwestii wysokości opłat za szkolenie aplikantów radcowskich.

Mając to na uwadze, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionej kwestii, a w szczególności udzielenie odpowiedzi na pytania.

1. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości dysponuje informacją z Krajowej Rady Radców Prawnych na temat kosztów szkolenia aplikantów radcowskich poniesionych przez poszczególne rady okręgowych izb radców prawnych w roku szkolnym 2008/2009 oraz roku szkoleniowym 2009/2010? (w przypadku odpowiedzi pozytywnej uprzejmie proszę o wskazanie jednostkowego kosztu szkolenia aplikanta radcow-

skiego we wskazanych okresach). Ewentualnie czy wystąpiono bądź planowane jest wystąpienie o udzielenie takiej informacji?

2. Czy wobec przedstawionych okoliczności planowane jest dalsze obniżenie opłaty rocznej za aplikację radcowską co najmniej do poziomu równego opłacie rocznej za aplikację adwokacką?

Z poważaniem
Grzegorz Czelej